

VOLUME II | ISSUE 2 | FEBRUARY

2024

Journal of Pedagogical and Psychological Studies

ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ И ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ
ПЕДАГОГИК ВА ПСИХОЛОГИК ТАДҚИҚОТЛАР

ISSN: 2181-4066

Available online at www.imfaktor.com

ISSN: 2181-4066

DOI Journal 10.56017/2181-4066

ПЕДАГОГИК ВА ПСИХОЛОГИК ТАДҚИҚОТЛАР

II-ЖИЛД, 2-СОН

ПСИХОЛОГИЧЕСКИХ И ПЕДАГОГИЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЙ

ТОМ-II, НОМЕР-2

PEDAGOGICAL AND PSYCHOLOGICAL STUDIES

VOLUME-II, ISSUE-2

TOSHKENT - 2024

ПЕДАГОГИК ВА ПСИХОЛОГИК ТАДҚИҚОТЛАР

ПСИХОЛОГИЧЕСКИХ И ПЕДАГОГИЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЙ | PEDAGOGICAL AND PSYCHOLOGICAL STUDIES

№ 2 (2024) DOI <http://dx.doi.org/10.56017/2181-4066-2024-2>

Бош муҳаррир:

Нишонова З.

– психология фанлари доктори, профессор

Масъул муҳаррир:

Давлатов Ойбек.

– педагогика ф.б.ф.д. (PhD)

Таҳририят аъзолари:

1. Юсупова Хабиба Ирискуловна	– педагогика ф.б.ф.д. (PhD)
2. Олимов Лазиз Ярашович	– психология ф.б.ф.д. (PhD), доцент
3. Элов Зиёдулло Сатторович	– психология фанлари доктори, доцент
4. Ганжиев Феруз Фурқатович	– психология ф.б.ф.д. (PhD)
5. Мусаева Мухаббат Эшбаевна	– педагогика ф.б.ф.д. (PhD), доцент
6. Умаров Баҳром Норбоевич	– педагогика ф.б.ф.д. (PhD)
7. Орипова Раънохон Иброхимовна	– педагогика фанлари номзоди, доцент
8. Ўринова Феруза Ўлжаевна	– педагогика фанлари номзоди, доцент
9. Ниёзова Лутфия Худайбергановна	– дефектолог - эксперт
10. Салиева Дилором Абдуллаевна	– психология фанлари номзоди
11. Останов Шухрат Шарифович	– психология ф.б.ф.д. (PhD)
12. Рустамов Шавкат Шухратович	– психология ф.б.ф.д. (PhD)
13. Халлокова Максудахон Эргашевна	– педагогика ф.б.ф.д. (PhD)
14. Исмаилова Раъно Нураевна	– психология ф.б.ф.д. (PhD), доцент
15. Саримова Дилдора Соаталиевна	– педагогика ф.б.ф.д. (PhD), доцент
16. Улўгова Шахлола Муслиддиновна	– психология фанлари номзоди, доцент
17. Махмудова Зулфия Мехмоновна	– психология ф.б.ф.д. (PhD), доцент
18. Худайберганов Шухрат Шавкат ўғли	– педагогика ф.б.ф.д. (PhD)
19. Исматова Дилафруз Тўймуратовна	– психология ф.б.ф.д. (PhD)
20. Улўгова Шахлола Муслиддиновна	– психология фанлари номзоди, доцент
21. Махмудова Зулфия Мехмоновна	– психология ф.б.ф.д., (PhD)
22. Ўринова Озодахон Ўлжаевна	– педагогика ф.б.ф.д., (PhD)
23. Рўзиев Умар Музафарович	– психология ф.б.ф.д., (PhD)
24. Останов Жасур Шопиржонович	– психология ф.б.ф.д., (PhD)
25. Лола Камоловна Илиева (Бахриддинова)	– педагогика фанлари номзоди, доцент
26. Муродова Дурдонахон Райимжон қизи	– педагогика ф.б.ф.д. (PhD)

“Педагогик ва психологик тадқиқотлар” журнали 6 та халқаро маълумотлар базаларида индексланган бўлиб, жорий йил учун UIF 2023 = 8.2 “импакт-фактор” кўрсаткичига эга. Ўзбекистон Республикаси Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги ҳузуридаги Олий аттестация комиссиясининг 2023 йил 24 июлдаги 01-02/1199-сонли хатига мувофиқ ушбу журналда чоп этилган мақолалар хорижий мақолалар сифатида тан олинади.

Таҳририят манзили: Тошкент шаҳар, Учтепа тумани, “Ватан” МФЙ, Чилонзор 24-мавзеси, 2/27-уй. Почта индекси 100152. Веб-сайт: www.imfaktor.uz/com

Телефон номер: +99894-410 11 55, **E-mail:** tahririyat@imfaktor.uz

© “IMFAKTOR Pages” илмий нашриёти, 2024 йил.

© Муаллифлар жамоаси, 2024 йил.

ПЕДАГОГИК ВА ПСИХОЛОГИК ТАДҚИҚОТЛАР

ПСИХОЛОГИЧЕСКИХ И ПЕДАГОГИЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЙ | PEDAGOGICAL AND PSYCHOLOGICAL STUDIES

ROPIYEV Madamin Yusufjonovich

Buxoro viloyati Favqulodda vaziyatlar boshqarmasi

Hayot faoliyati xavfsizligi o'quv markazi

katta o'qituvchisi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.10654644>

FAVQULODDA, EKSTREMAL VA INQIROZLI VAZIYATLAR JARAYONI PSIXOLOGIYASI

Psixologiya fanlari doktori (DSc) Z.S.Elov taqrizi ostida

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada favqulodda vaziyatlarda ish sharoitida yuzaga keladigan psixologik masalalar, favqulodda vaziyatlar psixologiyasi yoki falokat psixologiyasi bilan bog'liq muammolarni yoritib berish zarur deb hisoblaymiz. Favqulodda vaziyatda ishlaydigan yuqori malakali mutaxassislar juda ko'p stressli vaziyatning ta'siri bilan yonma - yon bo'ladilar. Bunday hollarda xato qilish kishi hayoti uchun qimmatga tushadi. Odamlarning hayotiga bog'liq bo'lishi mumkin bo'lgan tezkor qarorlar qabul qilish zarurati, g'ayritabiiy ish tartibi va axborot yetishmasligi bilan nostandart sharoitlarda ishlash ekstremal vaziyat mutaxassislarning o'ziga xos xususiyati hisoblanadi.

Kalit so'zlar: ekstremal, favqulodda, vaziyat, holat, ijtimoiy, situs, sub'ekt, jarayon, empirik, zilzila, vulqon, epidemiya, kasalliklar, stress, chidamlilik.

ПСИХОЛОГИЯ ПРОЦЕССА ЧРЕЗВЫЧАЙНЫХ, ЭКСТРЕМАЛЬНЫХ И КРИЗИСНЫХ СИТУАЦИЙ

АННОТАЦИЯ

В данной статье мы считаем необходимым осветить психологические проблемы, возникающие в чрезвычайных ситуациях, психологию чрезвычайных ситуаций или психологию катастроф. Высококвалифицированные аварийно-спасательные службы подвергаются множеству стрессовых ситуаций. Ошибка в таких случаях может стоить человеку жизни. Необходимость принятия быстрых решений, от которых могут зависеть жизни людей, работающих в нестандартных условиях с необычным порядком работы и недостатком информации, характерна для специалистов по чрезвычайным ситуациям.

Ключевые слова: экстремальность, чрезвычайная ситуация, ситуация, состояние, социальная, ситуация, субъект, процесс, эмпирический, землетрясение, вулкан, эпидемия, болезни, стресс, устойчивость.

PSYCHOLOGY OF THE PROCESS OF EMERGENCY, EXTREME AND CRISIS SITUATIONS

ANNOTATION

In this article, we believe that it is necessary to highlight the psychological issues that arise in emergency situations, the psychology of emergency situations, or the psychology of disasters. Highly qualified emergency responders are exposed to many stressful situations. Making a mistake in such cases can cost a person's life. The need to make quick decisions that can depend on people's lives, working in non-standard conditions with unusual work procedures and lack of information is a characteristic of emergency specialists.

Key words: extreme, emergency, situation, state, social, situs, subject, process, empirical, earthquake, volcano, epidemic, diseases, stress, resilience.

Bugungi ilm-fan inson va uning turmush sharoiti o'rtasida ajralmas aloqalar mavjudligi va insonning xulq-atvorini to'g'ri tushunish yoki unga ijtimoiy psixologik yordam ko'rsatish uchun uning borlig'i va rivojlanishi amalga oshiriladigan hayotiy (ijtimoiy) vaziyatning xususiyatlarini hisobga olish kerak. Bu borada turli ilmiy yo'nalishlar doirasida ko'p sonli empirik va eksperimental ma'lumotlar to'plangan.

"Vaziyat" tushunchasi (lotin tilidan *situs- holat*) inson va uning hatti-harakati mavzusi bo'lgan fanga qat'iy kiritilgan, ammo foydalanish ko'lamiga qaramasdan, "vaziyat" tushunchasi doimo aniq talqin qilinmaydi. Ko'pincha "vaziyat" tushunchasidan "atrof-muhit" tushunchasi uchun sinonim sifatida foydalanamiz. Ushbu oshiriladigan hayotiy (ijtimoiy) vaziyatning xususiyatlarini hisobga olish kerak. Bu borada turli ilmiy yo'nalishlar doirasida ko'p sonli empirik va eksperimental ma'lumotlar to'plangan.

Atrof-muhit insonga nisbatan tashqi sharoitlarning umumlashmasidir va vaziyat har doim insonni o'z ichiga oladi. Vaziyat turlari bir xil emas, ular atrof-muhit turlari (geografik, ijtimoiy va boshqalar) bilan tutashdir [1].

Atrof-muhit barqarorlik va ta'sir qilish muddati bilan tavsiflanadi, vaziyat esa qisqa muddatli hisoblanadi. Atrof-muhit har doim sub'ekt emas, ammo vaziyat sub'ekt bo'lib, u har doim "kimningdir holati"dir. Bularning barchasi, bu tushunchalar bir xil emasligini va ularni sinonim sifatida ishlatish uchun qabul qilinmasligini bildiradi.

Xorijiy psixologiyada vaziyatni fazoviy va vaqtli tuzilma sifatida aniqlash eng keng tarqalgan bo'lib, vaziyat insonning hayotiy faoliyatining muayyan bosqichida atrof-muhitning elementlari yoki atrof-muhitning bir qismidir. D.Magnusson vaziyatlarning beshta darajasini farqlashni taklif qiladi (Magnusson, Fernxam, Mishel, 1983):

- *Imtiyozlar, ya'ni muayyan ob'ektlar va tashqi muhit harakati.*
- *Epizodlar, ya'ni sabab va ta'sirga ega bo'lgan maxsus, muhim voqealar.*
- *Tashqi sharoitlar bilan belgilanadigan vaziyatning jismoniy, vaqtinchalik va psixologik parametrlari. Vaziyatni anglash va talqin qilish rag'bat va epizodlarga ahamiyat beradi.*
- *Atrof-muhit– vaziyat turlarini tavsiflovchi umumiy tushuncha.*
- *Atrof-muhit–tashqi dunyoning jismoniy va ijtimoiy o'zgaruvchilari to'plami* [1].

Vaziyatni o'rganish borasida 1917-yilda Kurt Levin "maydon nazariyasi"ni ishlab chiqish orqali birinchi qadamlarni qo'ygan. Tadqiqotning dastlabki bosqichlarida u "psixologik maydon" ni "bu yerda va hozir" mavjud vaziyat sifatida tushuntiradi va bu harakat inson joylashgan muhit–uning atrofidagi haqiqiy vaziyat deb hisobladi [2].

Keyinchalik u "maydon" nazariyasini "hayot makoni" ning kengroq nazariyasi bilan almashtirdi va inson va uni atrofidagi dunyo birligining pozitsiyasini shakllantirdi: inson va uning atrofidagi dunyo o'ziga xosligi inson uchun zarur bo'lgan ahamiyatga ega bo'lgan yagona vektor maydonini ifodalashini u angelaydi va tushunadi.

Insonning fazoviy maydoni ularning munosabatlarida shaxs va muhitdir. K.Levin har qanday aqliy hodisa (voqea), ifodali, muayyan mavzu va muayyan atrof-muhitning birligi sifatida qaralishi kerakligini ta'kidlaydi. K.Levinning fikriga ko'ra, insonning xulq-atvori insonga ta'sir qiladigan muhitning o'ziga xos xususiyatlari bilan emas, balki shaxs va uning psixologik muhitini o'z ichiga olgan o'ziga xos yaxlitlik bilan belgilanadi.

Uning nazariyasidagi muhit "o'ziga xos kuch va ta'sirlarning tashqi sohasi" va shaxs stress tizimlarining "ichki sohasi" dir. Inson va atrof-muhit ikki qutb bo'lib, uning konsepsiyasida "hayot maydoni" deb taladigan bir xil xulq-atvorning ikki nuqtasidir.

K.Levin yozgan vaziyatning ta'rifi ob'ektiv emas, balki sub'ektiv bo'lishi kerak, ya'ni vaziyat kuzatuvchining pozitsiyasidan ko'ra o'rgani-layotgan shaxsning pozitsiyasidan ko'proq tas-virlangan bo'lishi kerak. Shu bilan birga, u vaziyatning ijtimoiy konteksti ahamiyatini, uning inson hatti-harakatlariga ta'sirini e'tirof etadi.

K.Levin va uning shogirdlarining tadqiqotlari insonning xulq-atvorini turli xil eksperimental o'rganish talablarini zaga chiqaradi. Shu bilan birga, ular asosiy e'tiborni vaziyat hatti-harakatlarga ta'sir qilishiga qaratdilar. Bu borada avtoritar va demokratik guruh iqlimini shakllantirishga yetakchilik uslubining ta'sirini o'rganish maqsadi keng tarqalgan tajriba bo'ldi.

Favqulodda va ekstremal vaziyatlar (yer qimirlashi, turli xil avariya holatlari, yong'inlar, epidemiya tarqalishi va hokazolar) barcha zamonlarda insoniyatga turli xildagi hissiy zo'riqishlar va ruhiy shikastlar yetkazib kelgan. Masalan, bu holat tarixdan bizga ma'lumki, ilk bor Yegipetda sodir etilgan bo'lib butun O'rta yer dengizi bo'ylab 60 yil davom etgan. Mazkur epidemiyaning eng avj olgan davrlarida, aniqrog'i 542-yilda Konstantinopolda har kuni 1000dan ortiq odamga o'lim o'lat vabosi chang solgan.

Dunyo tarixida ikkinchi eng fojiali epidemiya bu G'arbiy Yevropa hududida "qora o'lim" nomi bilan iz qoldirgan (XIV asr) Bundan tashqari, 1346-48 yillarda G'arbiy Yevropada ayovsiz "vabo"ning keng tarqalishi tufayli 25 milliondan ortiq aholi qirilib ketgan. 1892-yilda mudhish "Vabo" kasalining tarqalishi oqibatida Hindistonda 6 million aholi qirilib ketdi va bu hayot Janubiy Amerikaga ham o'z ta'sirini o'tkazdi. 1986-yilning 26-aprelida Ukraina hududida Chernobel Atom elektrostansiyasi to'rtinchi blokining portlashi tufayli radioaktiv nurlanish bilan bog'liq minglab odamlar sarosimaga tushdi va ularni tinchlantirish juda mushkul bo'ldi [1, 4].

Mutaxassislarining ta'kidlashicha mazkur holatdagi ruhiy bezovtalikning paydo bo'lishi odamlardagi bevosita jiddiy kasalliklarning paydo bo'lishiga olib kelmoqda. Binobarin, yuqoridagi ekstremal vaziyatlarning inson psixikasiga ta'sirining o'rganilishi psixologiya fani amaliyotida yangi yo'nalish – ekstremal psixologiya fanining keng ko'lamda rivojlanishini taqozo etmoqda. Shu nuqtai nazardan ekstremal psixologiya fani turli xil noodatiy yoki favqulodda inson psixikasida hosil bo'luvchi psixologik qonuniyatlarni o'rganuvchi fan hisoblanadi.

Tegishli adabiyotlarda favqulodda va ekstremal vaziyatlarga ma'lum darajadagi ta'riflar beriladi. Jumladan, favqulodda vaziyat – bu ma'lum chegaralangan hududlarda namoyon bo'luvchi avariya holatlarining inson salomatligiga, uning ongi va hissiyotlariga, ruhiy holatlariga salbiy ta'sir etuvchi holatlar bilan belgilanadi.

Ekstremal vaziyat lot.extremus – oxirgi, inqirozli kabi tushunchalardan olingan bo'lib, unda alohida sub'ekt sifatidagi shaxs idrokiga, hayotiga, salomatligiga turli xil tahdidlar solinishi oqibatida salbiy ta'sirlar qurshovida qolib ketadi.

Favqulodda vaziyat (favqulodda holatlar) — biror voqea sodir bo'lishi, xavfli tabiiy hodisa, falokat, tabiiy yoki inson qurbonlari, inson salomatligi yoki atrof-muhitga zarar olib kelishi mumkin bo'lgan boshqa ofatlar, muhim moddiy zarar natijasida yuzaga kelgan ma'lum bir hududda vaziyat va inson hayoti sharoitlarini buzilishidir. Bu ob'ektiv ravishda yaratilgan shartlardir. Turli mezonlarga muvofiq favqulodda vaziyatlarning bir qator tasnifini ko'rish mumkin [2, 4].

O'zgaruvchi yoshlar o'rtasidagi munosabatlarda sezilarli farqlarni keltirib chiqarish eksperiment ishtirokchilari va hokimiyatga ega bo'lganlar uchun ham yetarli darajada samarali bo'ldi. Yetakchilik uslubining qisqa muddatli o'zgarishi hatto eng barqaror shaxsiy tuzilmalardan biri deb hisoblangan avtoritar shaxsning kompleksini bostirishi yoki rag'batlantirishi mumkin edi.

O'zbekistonda o'ziga xos izchillik bilan amalga oshirilayotgan ijtimoiy, siyosiy, iqtisodiy va ma'naviy islohotlarning tub negizida eng avvalo har bir insonning qadr-qimmati, aql-zakovati, ma'naviy salohiyati va o'ziga xos ijtimoiy psixologik taraqqiyotiga xizmat qiluvchi omillar yotadi. Zero, bu omillarni har jihatdan himoya qilish bashariyatning eng oliy ne'mati hisoblangan shaxsni himoya qilish demakdir. Shu bilan birga shaxsdagi o'zini-o'zi turli xil muvaffaqiyatsizlikdan, turli xil salbiy holatlarga tushib qolishdan himoya qila olish tizimini o'rganish, tadqiq qilish va rivojlantirish masalasi ham o'ta muhim ahamiyat kasb etishini unutmaslik kerak bo'ladi [6].

Chunonchi o'tkazilgan barcha nazariy va amaliy tadqiqotlar asosida quyidagi ilmiy amaliy xulosalar yotadi:

1. Ekstremal psixologiyadagi ilmiy-nazariy va metodik adabiyotlar tahlili shaxs uchun harakterli bo'lgan o'zini o'zi psixologik himoya qilish jarayonini maxsus tahlil qilishga bag'ishlangan tadqiqotlarning nihoyatda taqchil ekanligini ko'rsatadi. Holbuki, har qanday shaxsning taraqqiyotiga salbiy ta'sir etishi mumkin bo'lgan turli xil muvaffaqiyatsizliklar, ichki ziddiyatlar, yuqori darajadagi stress holatlari shaxsda psixologik himoya qila olishga tayyorlaydi.

2. Tanlangan va ishlab chiqilgan usullar majmuasini qo'llash tizimli tarzda tashkil etilgan psixologik xizmat jarayonida shaxsga xos bo'lgan psixologik himoya mezonlari va uning ierarxik tizimiga oid ko'rsatkichlar dinamikasini o'rganish va tadqiq qilish imkoniyatini yaratadi. Jumladan, Riks-Uessman shkalasi bo'yicha o'zini o'zi hissiy baholash me'yorlari, Ch.D.Spilberg tomonidan yaratilgan "Reaktiv va shaxsiy xavotirlik shkalalarini o'rganuvchi metodika"si yordamida shaxsning xavotirlik xususiyatlari, doirasidagi mutanosiblik ko'rsatkichlari shaxs uchun xarakterli bo'lgan psixologik himoya omillari haqidagi yangi ma'lumotlar beradi.

3. Bugungi psixologik xizmat jarayonida shaxs o'zini-o'zi psixologik himoya qilish jarayoniga ta'sir qiluvchi va ayni paytda tadqiqot predmetiga aylantirilgan mezonlarning har biri o'ziga xos himoya omili, belgisi, dinamikasi va ierarxik tizimiga ega ekanligi va bu umumiy psixologik himoyaning bir-biriga bog'liq ierarxik zanjirni mustahkamlashga hamda mukammallashtirishga xizmat qilishi bilan alohida xarakterlanadi. Shu nuqtai nazardan mazkur mezonlar talqini shaxsning o'zini-o'zi psixologik himoya qilish tizimi haqida empirik ma'lumotlar berish mumkinligini isbotladi.

4. Riks-Uessman shkalasi bo'yicha qo'lga kiritilgan empirik ma'lumotlar tahlili shaxslardagi o'zini-o'zi psixologik himoya qilish jarayonining kechishi aksariyat hollarda o'smirlardagi maktab hayotiga, o'z-o'ziga, shaxslararo umumiy muloqotga bog'liq bezovtalik me'yorlariga, shuningdek, shaxslar faolligini ta'minlovchi xotirjamlik, g'ayrat-shijoatlilik, hissiy ko'tarinkilik, o'z-o'ziga ishonchlilik sifatlariga mutanosiblik yoki nomutanosiblik ko'rsatkichlarining namoyon etilishi bilan bog'liqligini ko'rsatadi. Jumladan, qayd etilgan mutanosiblik ko'rsatkichlarining ortib borishi, shaxsidagi psixologik himoya imkoniyatlarining tobora kengayib borishiga olib kelishi mumkinligi o'z tasdig'ini topdi.

Respublikamizda olib borilayotgan islohotlarning barchasi eng avvalo inson shaxsi va uning manfaatlarini himoya qilishga, qolaversa, har bir shaxsning ijtimoiy-psixologik taraqqiyotini ta'minlashga qaratilgan.

ИҚТИБОСЛАР. СНОСКИ. REFERENCES.

1. Avezov O.R. “Ekstremal vaziyatlarda psixologik xizmat” Darslik. Buxoro: Kamolot-2023 S321
2. Avezov O.R. Ekstremal vaziyatlarda oilaga psixologik xizmat ko'rsatish amaliyoti. PEDAGOGIK MAHORAT 3 (No. 13), 145-150
3. Баротов Ш.Р. Психологическая служба образования: от теории к практике. (Учебно-методическое пособие). – Бухара: Дурдона, 2017. С 93.
4. G'oziyev E.G'. Umumiy psixologiya. Darslik T; “Universitet” nashriyoti, 2012. 490b.
5. Буякас Т.М. Становление стойкого интереса к профессиональной деятельности. М, 2010.
6. *Судаков К.В.* Социальные и биологические аспекты психоэмоционального стресса: пути защиты и его нежелательных последствий // Вестник Междунар. Академии Наук (Русская секция). 2006. № 1. С. 8-14.

ПЕДАГОГИК ВА ПСИХОЛОГИК ТАДҚИҚОТЛАР

II-ЖИЛД, 2-СОН

ПСИХОЛОГИЧЕСКИХ И ПЕДАГОГИЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЙ

ТОМ-II, НОМЕР-2

PEDAGOGICAL AND PSYCHOLOGICAL STUDIES

VOLUME-II, ISSUE-2

«Педагогик ва психологик тадқиқотлар» электрон журнали 2022 йил 22 декабрь куни № 054834-сонли гувоҳнома билан оммавий ахборот воситаси сифатида давлат рўйхатидан ўтказилган.

Муассис: «IMFAKTOR Pages» масъулияти чекланган жамияти.

Таҳририят манзили: 100152, Тошкент шаҳри, Учтепа тумани, “Ватан” МФЙ, Чилонзор 24-мавзеси, 2-уй.

Телефон номер: +99894-410 11 55

Эл. почта: tahririyat@imfaktor.uz

Веб-сайт: www.imfaktor.uz